

Ole Bjørn Krafts tale om kommunistloven

Taler

Ole Bjørn Kraft
Politiker

Dato

20. august 1941

Sted

Folketinget

Omstændigheder

D. 22. juni 1941 gik Tyskland til angreb på Sovjetunionen, og i Danmark krævede tyskerne, at det kommunistiske parti (DKP) blev forbudt.

I sin tale om kommunistloven, der ville forbyde kommunistiske foreninger og kommunistisk virksomhed i Danmark, argumenterede Ole Bjørn Kraft for, at det kommunistiske partis holdninger var styret af et andet lands interesser, og partiet derfor skulle forbydes - også selvom det var grundlovsstridigt.

Den såkaldte kommunistlov blev vedtaget d. 22. august 1941 og viser, hvor langt den danske regering var villig til at gå for at opretholde samarbejdspolitikken.

Den højtærede Justitsminister gav en meget udførlig og indgående Redegørelse for Aarsagerne til dette Lovforslags Fremsættelse og Nødvendigheden deraf. Mit Parti kan ganske tiltræde de Synspunkter, den højtærede Justitsminister her har gjort gældende.

Om det kommunistiske Partis Karakter og Stilling her i Landet har der længe ikke hersket nogen Tvivl; den har i Virkeligheden været klar, lige siden vi havde den grundlæggende Debat om dette Partis Stilling her i Tinget i 1933. Dets særlige Forhold til en fremmed Magt har ogsaa længe været aabenbar for os alle, og det er blevet endnu tydeligere fremhævet og understreget siden Krigens Begyndelse i September 1939. Et Parti, der som det kommunistiske lader sin Holdning og sine Meninger bestemme, ikke af Hensynet til dets eget Folk og dets eget Land, men af, hvad et andet Lands Interesser kræver, placerer sig selv paa en ganske bestemt Maade i sine Landsmænds Opfattelse, og det vilde derfor ogsaa kun virke ynkværdigt, om et saadant Parti, naar det kom i Vanskeligheder, pludselig vilde søge Ly bag ved Landsmandsskabets Lov, som det selv saa tydeligt har tilsidesat gennem sin Holdning. Et saadant Parti vil være dømt i Landsmænds Øjne.

Det er derfor ikke Hensynet til det kommunistiske Parti, der maa bestemme vor Holdning. Det Hensyn, vi først og fremmest har at tage, er Hensynet til Landets

vitale Interesser og til Opretholdelsen af den Retningslinie for Retsudøvelsen, som har været herskende her i Landet. Det kommunistiske Parti har hidtil kunnet virke inden for dansk Lovs Rammer, og det har ogsaa benyttet sig af den Frihed, som derigennem blev givet det, og draget Nytte af den Beskyttelse, Grundloven ydede det.

Man kunde saa maaske rejse det Spørgsmaal: Hvorfor er der ikke tidligere skredet ind mod det kommunistiske Parti? Der er flere Grunde hertil. For det første har vi jo alle været fuldt overbevist om, at det kommunistiske Partis Hensigter aldrig vilde kunne virkeliggøres i det danske Samfund. Der er ikke Grobund for saadanne Ukrudtsplanter i den danske Have. Jordens Beskaffenhed giver dem ingen Næring, og hvorfor saa ikke afgive det smukkeste Bevis paa det danske Samfunds Sundhed ved at konstatere dets Uimodtagelighed for et Smitstof af denne Karakter? Dernæst er vi i dette Land ikke Tilhængere af Forbud. Vi undgaar dem længst muligt. Vi foretrækker – det er nu engang blevet et Led i vor Karakter – at lade Spørgsmaalene afgøre i Frihed, og vi er af den Opfattelse, at den frie Meningstilkendegivelses karske og klare Luft er velegnet til at faa Synspunkter og Teorier som dem, det kommunistiske Parti har forfægtet, til at svinde hen og visne og umuliggøre, at de slaar Rod. Vi er ømme om vor Frihed. Vi er saa ømme om den, at vi hellere løber en Risiko for, at den bliver misbrugt og forraadt, end at der skal kunne rejses den allermindste Tvivl om, at der virkelig hersker i Ordets sande Forstand Frihed i det danske Samfund, eller det blot skal kunne antydes, at ikke alle skulde være lige for Loven.

Men Synspunkterne maa naturligvis ændres under de nuværende ekstraordinære Forhold, med Henblik paa de Kendsgerninger, som baade her i Landet og i vore Nabolande er blevet saa aabenbare med Hensyn til det kommunistiske Partis Terror- og Sabotagehandling, og med Henblik paa den særlige udenrigspolitiske Stilling, hvori vi i Dag befinder os. Vi maa under disse Vilkaar se og handle realistisk og nøgternt og ofte beslutte os til Handlinger, som vi under normale Forhold ikke vilde have foretaget.

Den vigtigste Sætning i dette Lovforslag er for os denne: „Hensynet til Statens Sikkerhed og dens Forhold til fremmede Magter”, og ud fra denne sætning har vi taget vort Standpunkt til det forelagte Lovforslag. Det har været en meget vanskelig Opgave at løse for den højtærede Justitsminister at omsætte Lovens Formaal i Paragraffer. Vi kan ikke være blinde for, at denne Lov er af en saadan

Natur, at dens Bestemmelser meget let vil kunne komme i et beklageligt Modsætningsforhold til almindelig dansk Retsfølelse og blive et Brud paa Grundsætninger, som det har været vor Stolthed at hævde gennem de mange Aar, i hvilke dette Land har været et retsordnet Samfund, hvor der har været Tryghed for enhver Borger i Lovens Læ. Det er denne vaabenløse Tryghed, som Topelius taler om, denne det lovordnede Samfunds Beskyttelse mod Voldsmagts Vilkaarlighed, som stedse har været en ubrydelig Rettesnor for nordisk Lovgivning og Retshaandhævelse.

Ikke mindst Lovforslagets § 2 om Sikkerhedsforvaring indebærer en Fare for, at ulykkelig Afvigen herfra kunde blive Følgen. Ingen kunde ønske *lettres de cachet* indført i Danmark, saa at Borgernes Sikkerhed alene var afhængig af enkelte Mænds eller de regerendes Forgodtbefindende. For en dansk Folkevalgt Rigsdag maa det altid være en væsentlig Opgave at sørge for, at der ikke indføres Tilstande, hvor Domstolenes Beskyttelse mod Vilkaarlighed unddrages Borgerne. Saaledes som § 2 er udformet, giver den, naar Hensyn tages til det Formaal, som Loven nødvendigvis maa opfylde, de efter Omstændighederne mulige Garantier mod Misbrug. Ikke mindst hilser vi med Tilfredshed, at der er aabnet Mulighed for Appel til Højesteret, ligesom vi lægger Vægt paa, at der hver tredje Maaned skal gives Meddelelse til et Rigsdagsudvalg om, hvem der er eller har været taget i Forvaring, og om Grundlaget herfor, saaledes at der ogsaa derigennem bliver en Mulighed for at genoptage en Sag, som synes tvivlsom.

Denne Lov er fremkaldt og præget af den ekstraordinære Situation, hvori vort Land befinder sig. Den er blevet en nødvendig Sikkerhedsforanstaltning, og saaledes som Forslaget foreligger udformet for os, kan jeg paa mit Partis Vegne anbefale det til Fremme.

Kilde

danmarkshistorien.dk

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Anden Verdenskrig, Det Konservative Folkeparti, Politisk tale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/ole-bjorn-krafts-tale-om-kommunistloven>